

Lokalno??, przestrze? i pa?stwo w alpejskiej dolinie: spo?eczno?? lokalna wobec projektu szybkiej kolei (TAV) w Val di Susa

Lokalno??, przestrze? i pa?stwo w alpejskiej dolinie: spo?eczno?? lokalna wobec projektu szybkiej kolei (TAV) w Val di Susa

Przydatne informacje

Źródło Finansowania: [Narodowe Centrum Nauki](#) [1]

Nr grantu: ID 211686

Nr umowy: UMO-2013/08/S/HS3/00277

Kierownik grantu: Mateusz Laszczkowski

Wykonawca: Malewska-Szalygin Anna (opiekun projektu)

Lider grantu: IEiAK UW

Termin rozpoczęcia: 01-10-2013

Termin zakończenia: 30-09-2016

[English version](#) [2]

Val di Susa to dolina położona we włoskich Alpach, na zachód od Turynu, ku granicy francuskiej. Zgodnie z promowanym przez włoski i francuski rząd projektem, ma tu przebiegać nowa międzynarodowa linia szybkiej kolei (wł. *treno alta velocità*, TAV), łącząca Turyn i Lyon. Jednak już od chwili ogłoszenia pierwszych, szkicowych planów, na początku lat 90., projekt spotkał się z oporem miejscowej ludności, obywateli środowiska, rozmaitych, głównie lewicowych grup politycznych, a także niezależnych ekspertów. Zwracali oni uwagę na wątpliwą opłacalność kosztownej w budowie i utrzymaniu linii, która zdublowałaby istniejące już połączenie, a także protestowali przeciwko niszczeniu wpływowi projektu na pejzaż, środowisko i lokalną gospodarkę w Val di Susa. Narodzony z owych protestów ruch No TAV, w ciągu swej długiej historii, powiazał te lokalne problemy ze złośliwymi krytykami neoliberalnej ekonomii politycznej, zwłaszcza w odniesieniu do rozwoju infrastrukturalnego i wykorzystania przestrzeni, a także z krytykami związków pomiędzy państwem a potężnymi grupami przemysłowymi i finansowymi. Ruch No TAV wyznaczył nowy wzorzec oporu przeciwko niszczącym efektom neoliberalnej globalizacji – oporu, który czerpie siłę z zakorzenienia w specyfice lokalnych terytoriów i wspólnot. Podobne ruchy wyrosły następnie w różnych częściach Włoch, a aktywiści z Val di Susa utrzymują aktywne kontakty z licznymi innymi ruchami oporu i protestu na całym świecie.

W ramach realizowanego w latach 2013–2016, dzięki projektu „Lokalno??, przestrze? i pa?stwo w alpejskiej dolinie: spo?eczno?? lokalna wobec projektu budowy szybkiej kolei (TAV) w Val di Susa” (grant NCN z programu Fuga 2), dr Mateusz Laszczkowski (Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej, Uniwersytet Warszawski) przeprowadził ponad rok intensywnych etnograficznych badań terenowych wśród aktywistów No TAV w Val di Susa (2014–2015). Oparte głównie na metodzie obserwacji uczestniczącej, zrealizowane badania podkreślały ogromną wewnętrzną różnorodność ruchu No TAV i opisują wypracowane wewnętrznie praktyki demokracji bezpośredniej, wolnej od hierarchii czy struktur przywódczych. Badania pozwalały naświetlić, jak dzięki naciskowi na lokalny wymiar konfliktu, upowszechnieniu wśród ludności wiedzy z rozmaitych dziedzin—od inżynierii po ekologię i ekonomię—oraz powiązaniu zagadnień lokalnych z szerszymi problemami polityczno-ekonomicznymi i środowiskowymi, ruch No TAV zdołał połączyć, między innymi, grupy katolickie i pacyfistyczne ze środowiskami komunistów-autonomistów czy anarchistów, jednocząc również ponad podziałami klasowymi—przedstawicieli miejskiej inteligencji i wolnych zawodów z robotnikami i uprawiającymi ziemię góralami. W ten sposób ruch No TAV stał się czymś więcej niż tylko ruchem protestu—stał się początkiem tworzenia nowego typu szerokiej wspólnoty lokalnej, otwartej na różnorodność i zmiany.

Na skróty

- [Dyżury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

Dzięki uczestnictwu w licznych dyskusjach, spotkaniach, planowaniu działań, demonstracjach, bezpośrednich akcjach obywatelskiego nieposuszeństwa, a także wspólnych festynach i uroczystościach organizowanych przez ruch No TAV, dr Laszczkowski udało się uwypuklić główne osobiste i emocjonalne aspekty politycznego zaangażowania. Dr Laszczkowski opisuje i analizuje konstruowanie Val di Susa jako terytorialnego punktu odniesienia dla wspólnoty kształtującej się poprzez zaangażowanie w toczący się konflikt; rozważa, w jaki sposób pozornie czysto „techniczna” kwestia budowy nowej linii kolejowej nabiera znaczenia politycznego i społecznego; przygląda się osobistym przemianom, jakie poprzez udział w ruchu przechodzi poszczególni mieszkańcy doliny; a także podkreśla wieloznaczność „państwa” jako promotora „postępu”, jako symbolu, wartości, lecz również jako wroga i zagrożenie.

Zrealizowane badania stanowią wkład w rozwijającą się w ostatnich latach antropologię nowego typu oporu przeciw kapitalistycznej globalizacji oraz konfliktów wokół projektów infrastrukturalnych i przekształceń przestrzeni. Jednocześnie są one głośnie w toczącej się interdyscyplinarnej i publicznej debacie na temat możliwości odnowienia demokracji poprzez bezpośrednio zaangażowanie obywateli ponad konwencjonalnymi podziałami i tożsamościami.

W ramach finansowanego przez NCN projektu, dr Laszczkowski przygotował cztery artykuły naukowe zwołane do wiodących czasopism polskich i międzynarodowych, a także zrealizował pełnometrażowy film dokumentalny „Plac budowy: konstruowanie oporu”, dostępny w językach polskim, włoskim i angielskim.

Adres URL źródła: <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/badania/granty/lokalnosc-przestrzen-i-panstwo-w-alpejskiej-dolinie-spolecznosc-lokalna>

Źródła

[1] <http://ncn.gov.pl/>

[2] <https://etnologia.uw.edu.pl/en/about-us/research/locality-space-and-state-alpine-valley>